

ЯК ЦЕ ТРАЦЮЄ?

ІСТОРІЇ УСПІХУ
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ
РОЗВИТКУ В ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Як це працює? Історії успіху вирішення проблем розвитку в об'єднаних територіальних громадах. Збірник матеріалів/ А.С. Крупник, В.В. Кіщенко, під ред. К.Д. Златіної. – Кропивницький: ТОВ «Студія реклами та дизайну «Арідан»», 2018. – 32 с.

Збірник містить приклади вирішення різноманітних проблем розвитку, що виникають в об'єднаних територіальних громадах (надалі - ОТГ) України. Предметами для висвітлення стали налагодження комунікації між владою та мешканцями, прозорість та відкритість місцевих бюджетів, ініціювання об'єднання громади, децентралізація бібліотечної галузі, пожежної безпеки та балансування інтересів центральних та периферійних громад у складі об'єднаної.

Агентами змін в цих історіях успіху виступають Ресурсні центри з розвитку місцевої демократії, представники місцевої влади, ініціативні групи мешканців.

Видання може бути корисним для активістів територіальних громад та представників місцевих органів публічної влади, зокрема тих, що беруть участь у здійсненні реформи місцевого самоврядування. А також для студентів, слухачів та викладачів суспільно-політичних дисциплін.

Автори – укладачі збірника:

Андрій КРУПНИК, заступник голови ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення», доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентові України, кандидат політичних наук,
В'ячеслав КИЩЕНКО, заступник голови ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення».

Редактор, дизайнер:

Катерина ЗЛАТІНА, менеджер з комунікації ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення».

Брошура видана за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження» в межах проекту «Посилення спроможності міжрегіональної мережі громадських організацій з розвитку місцевої демократії».

Зміст брошури є винятковою відповідальністю авторів та не обов'язково відображає погляди Міжнародного фонду «Відродження».

ЗМІСТ

1	Децентралізація пожежної безпеки: створення та розвиток місцевих пожежних команд.....	5
2	Децентралізація в сфері культури: реорганізація бібліотечної системи.....	8
3	Врахувати інтереси кожного: захист ініціатив периферії у складі об'єднаної територіальної громади	11
4	Гармонійний соціально-економічний розвиток громад у складі ОТГ	13
5	Сталий розвиток через збалансування інтересів громад в складі ОТГ	15
6	Об'єднання територіальної громади через процедуру місцевої ініціативи.....	18
7	Бюджет участі, як спосіб подолання міфів щодо непрозорості бюджетного процесу.....	20
8	Бюджетні слухання, як інструмент порозуміння в громаді.....	24
9	Залучення молоді до управління громадою.....	27

ПЕРЕДМОВА

Шановні читачі!

Наша збірка містить кілька успішних та, як нам здалося, цікавих прикладів вирішення проблем розвитку, що виникають в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) України. Це реальні історії про досягнення певних громад з різних куточків України у вирішенні тієї чи іншої важливої проблеми. У вирішенні цих ситуацій приймали участь Ресурсні центри з розвитку місцевої демократії (РЦ), що з 2012 року діють в 13 регіонах за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Звичайно, ці факти складають лише невелику частину добрих практик у вирішенні місцевих проблем та проблем розвитку, які сьогодні виникають в наших громадах. Будемо вдячні усім, хто поділиться із нами інформацією про свої досягнення, аби корисний досвід кожного перетворився у безцінне надбання усіх.

Зараз йде реформа місцевого саморядування, в основу якої покладено децентралізацію та добровільне об'єднання територіальних громад. За цих умов, коли влада і відповідальність переміщується згори вниз – на рівень громад, особливого значення набуває здатність людей усвідомити цю відповідальність і гідно впоратись із вирішенням існуючих проблем.

Сподіваємось, що матеріали цієї брошури стануть у нагоді місцевим активістам, а також представникам органів місцевого самоврядування та соціально відповідальним підприємцям, які мають спільно братись за комплексний розвиток своїх громад.

Діємо разом і разом ми переможемо! Бо разом ми сильніші!

***Андрій Крупник,
Голова аналітичного відділу ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення»***

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ: СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК МІСЦЕВИХ ПОЖЕЖНИХ КОМАНД

Менська ОТГ

Наталія Дрозд, Громадська організація
«Центр Добروحин», Чернігів

ОПИС СИТУАЦІЇ

Менська міська територіальна громада, яка має 16 приєднаних сільських рад (33 села) була створена в квітні 2017 року. Ця об'єднана громада має велику кількість периферійних територій та невеликий досвід у використанні механізмів місцевої демократії для захисту прав та інтересів мешканців периферійних сіл.

Згідно з Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, до основних повноважень органів місцевого самоврядування базового рівня планується віднести гасіння пожеж.

Понад 60 % усіх пожеж на території Чернігівської області відбуваються у сільській місцевості, при цьому гинуть люди, завдаються значні збитки культурній спадщині, господарства несуть чималі втрати, а тому гостро стоїть питання організації гасіння пожеж саме у сільській місцевості, де існує велика кількість населених пунктів, час прибуття першого підрозділу в які в окремих випадках перевищує максимально допустимі значення (20 хвилин, а це приблизно 15-20 кілометрів по дорогах загального користування).

В Менській громаді, не дивлячись на асиметричну сутність, пожежна частина та рятувальний підрозділ знаходяться у районному центрі – м. Мені. Однак, територія громади досить велика, тут проживають більше 15 тисяч осіб. Менська ОТГ має 19 потенційно небезпечних об'єктів.

**Менський
міський голова,
Геннадій Примаков:**

“ Показником успішної територіальної громади є здатність забезпечити належний рівень надання послуг населенню. У тому числі захисту у разі загрози або виникнення пожеж чи інших надзвичайних подій і ситуацій.

”

Місцеві пожежно-рятувальні підрозділи створюються з урахуванням можливих ризиків, стану доріг, чисельності населення і таким чином, щоб рятування людей і гасіння пожеж почалось не пізніше ніж через 20 хвилин з моменту виклику.

В грудні 2017 року депутати Менської міської ради прийняли рішення про створення комунальної установи «Місцева пожежна охорона». Установу офіційно зареєстрували 24 січня 2018 року.

Менська громада стала першою громадою Чернігівщини, де з'явилася власна пожежна охорона у складі кількох частин. Установа створена на базі підрозділів пожежно-сторожової охорони, які утримувалися сільськими та селищною радами. Раніше такі підрозділи були практично в кожному селі, але більшість із них не збереглися. Наразі є три пожежні депо: Бірківка, Макошине, Семенівка. Це не покриває всю територію ОТГ, тому особливо актуальним є створення добровільних пожежних частин в інших селах.

**Керівник
Чернігівського РЦ,
Олександр Підгорний:**

“ Поява добровільних команд сприятиме зменшенню оперативного часу реагування і збільшенню ефективності діяльності. Адже основне завдання місцевого пожежно - рятувального підрозділу – порятунок людей, розвідка пожежі та першочергові заходи з її гасіння.

”

Добровільний пожежно-рятувальний підрозділ – утворення, яке складається з осіб, що виявили бажання брати участь у гасінні пожеж на безоплатній основі. Вони можуть виникнути шляхом самоорганізації населення в громадське об'єднання або ж можуть бути створенні органами місцевого самоврядування за взірцем місцевого пожежно-рятувального підрозділу. Особливі вимоги до членів добровільних підрозділів (громадський об'єднань) можуть встановлювати їхні статuti.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

**Місцевий фермер,
Роман Бутенко:**

“ Був повний безлад у системі забезпечення послугою. Там фермер пожежу тушить, там пожежна машина є, але немає бригади – тільки водій. Все таке розбалансоване та хаотичне, що раптом якась надзвичайна ситуація, невідомо хто оперативно буде надавати допомогу.

”

Ініціатором створення добровільного пожежно-рятувального підрозділу в Менській громаді виступив Чернігівський ресурсний центр з розвитку місцевої демократії, який протягом цього процесу забезпечував організаційно-правовий супровід створення добровільної пожежної частини в селі Дягова – проведення зустрічей з місцевими мешканцями та владою, розробку та лобювання прийняття Положення.

Створення добровільної пожежної частини в селі Дягові розпочали з зустрічей з мешканцями села та місцевими фермерами, обговорення проекту Положення про створення добровільної місцевої пожежної команди в селі Дягове. Далі це Положення було винесено на розгляд чергової сесії Менської міської ради. Наразі процес його прийняття триває.

Організація процесу створення добровільної пожежної частини виглядає так:

- На місцях створюються професійні пожежні команди під керівництвом органів місцевого самоврядування;
- Добровольці підписують з місцевим самоврядуванням договір про здійснення ними діяльності з пожегогасіння;
- Місцеве самоврядування забезпечує місцеві пожежні команди і добровольців необхідною технікою, засобами пожегогасіння і захисними засобами;
- Місцеве самоврядування може пропонувати добровільним пожежним певні соціальні гарантії.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ: РЕОРГАНІЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СИСТЕМИ

Сторожинецька ОТГ

Ігор Бабюк, Чернівецька обласна громадська організація «Комітет виборців України», Чернівці

ОПИС СИТУАЦІЇ

Сторожинецька ОТГ є однією з найбільших громад Чернівецької області (населення - понад 38 тис.чол.) з центром у місті Сторожинець.

Після утворення Сторожинецької ОТГ, в яку увійшли 11 сільських рад, виникало питання реорганізації бібліотечних установ, що входили в єдину центральну бібліотечну систему (ЦБС). Однак, після утворення на базі району чотирьох ОТГ, єдина районна бібліотечна система почала розвалюватись – громади почали виводити бібліотеки із ЦБС, залишаючи власні бібліотеки без поповнення книжкового фонду, без методичного обслуговування.

В Сторожинецькій громаді проводились різноманітні заходи (круглі столи, громадські обговорення) щодо подальшої долі Сторожинецької районної бібліотечної системи. На початку було запропоновано заключати угоди про методичне бібліотечне обслуговування між Сторожинецькою районною радою та новоутвореними ОТГ. Проте ОТГ не готові були фінансувати власні заклади культури (бібліотеки та клуби) за старою системою через районний бюджет (через рахунки районної ради).

На національному рівні відсутні процедури децентралізації в бібліотечній галузі. Голови об'єднаних територіальних громад остаточно вирішили забрати заклади культури під власне управління. Більше того, частина голів ОТГ вирішила «зеконотити» на бібліотеках, скоротивши штатну кількість працівників.

**Мешканець
громади:**

“ Там де зникають бібліотеки – там з'являються танки та загарбники ”

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

На базі Сторожинецької районної бібліотеки було проведено ряд публічних заходів (круглі столи та громадські обговорення) щодо процедури реорганізації бібліотечної системи в Сторожинецькому районі. Ініціаторами процесу став Чернівецький РЦ спільно з працівниками Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Івасюка.

Працівники та експерти Ресурсного центру сприяли організації та проведенню публічних заходів, організовували методичний та юридичний супровід процесу децентралізації закладів культури в Сторожинецькій ОТГ, поширювали кращий досвід в інших ОТГ.

**Директор
Чернівецького РЦ,
Ігор Баб'юк:**

“ Якщо на сьогодні є концепції та бачення, яким чином мають реформуватися галузі освіти та медицини, то нормативно неврегульованою залишається галузь культури, зокрема діяльність бібліотек в нових умовах. До початку реформи всі бібліотеки входили до централізованої системи управління, однак після утворення громад ці заклади почали переходити громадам, що у свою чергу, призвело до зміни структури та умов праці. Зважаючи на те, що на сьогодні відсутні нормативно-правові акти, які б регламентували нові взаємовідносини між бібліотечними закладами різних рівнів, є загроза руйнування добре налагодженої системи, погіршення роботи бібліотек та, як найгірший варіант, – зникнення низки сільських бібліотек взагалі.

”

Впродовж 2017 року проходили обговорення щодо форм співпраці між Сторожинецькою районною бібліотекою та Сторожинецькою міською ОТГ. Постійно поставало питання недофінансування методичного обслуговування сільських бібліотек.

На початковому етапі Сторожинецька районна бібліотека повідомила про те, що новоутворені ОТГ перебирають в управління місцеві бібліотеки і забирають все фінансування на їх утримання, залишаючи їх без поновлення фондів (через централізовану бібліотечну систему) та без методичного супроводу (підвищення фахового рівня бібліотечних працівників, яку документацію потрібно готувати, які є стандарти бібліотечної роботи, нововведення тощо). Особливою проблемою постало питання переведення працівників на 0,5 ставки, відсутнє фінансування на придбання літератури, передплату періодичних видань та надання послуг. У складі ОТГ знаходиться 23 бібліотеки.

За ініціативою Ресурсного центру та ЧОУНБ ім. М.Івасюка було запропоновано провести декілька публічних обговорень із залученням громадян, бібліотечних працівників, місцевих ЗМІ та керівництва ОТГ. Такі обговорення проходили на базі Сторожинецької районної бібліотеки. Більшість голів ОТГ не погоджувались фінансувати місцеві бібліотеки через районний бюджет.

Окрім цього, було запропоновано реорганізувати Сторожинецьку районну бібліотеку в районну публічну бібліотеку, яка укладає угоду про співробітництво територіальної громади зі Сторожинецькою міською радою. ОТГ перераховує кошти міському відділу культури за послуги, які надає ЦРБ бібліотекам громади: комплектування, обробка літератури, надання методичної, практичної допомоги.

Отже, було проведено перші кроки до оптимізації та модернізації бібліотек в Сторожинецькому районі. Зі Сторожинецькою ОТГ було підписано угоду про співпрацю, внаслідок якої Сторожинецька центральна районна бібліотека взяла на себе функції комплектування та надання методичної допомоги бібліотекам ОТГ.

**Заступник
директора ЧОУНБ
ім. М.Івасюка,
Марія Довгань:**

“ Зважаючи на вимоги сьогодення, заклад повинен бути не просто місцем, де видають книги, а перетворитися на сучасний культурний простір, стати майданчиком для спілкування, проведення цікавих інтерактивних заходів, зустрічей з відомими людьми тощо. Важливі напрямки – надання інформаційних послуг, написання проектів, участь у різних програмах та конкурсах». «Можливостей для розвитку є надзвичайно багато, тому питання бібліотек потрібно піднімати на сесії, переконувати депутатів у важливості цих закладів для громади, а також зацікавлювати місцевих мешканців.

”

ВРАХУВАТИ ІНТЕРЕСИ КОЖНОГО: ЗАХИСТ ІНІЦІАТИВ ПЕРИФЕРІЇ В ОТГ

Іллінівська ОТГ

Лілія Дуднік, Грамадська організація «Асоціація
«Відродження та розвиток», Бахмут

ОПИС СИТУАЦІЇ

Іллінівська ОТГ Донецької області є доволі великою громадою. До її складу увійшло 25 населених пунктів, а на її території проживає понад 11 тис. населення. В таких великих громадах типовими є конфліктні ситуації по лінії врахування інтересів периферійних громад у складі об'єднаної.

Мешканці ОТГ – це, здебільшого, люди похилого віку, які не є активними. Окрім цього, вони не були ознайомлені з сутністю реформи місцевого самоврядування та зміни процедур управління громадою. Однак, варто зазначити, що в деяких населених пунктах створено та активно діють громадські організації, які залучають кошти до громади та реалізують проекти на території ОТГ. Найактивнішим є село Олекснадро-Калинове, яке розвиває туристичний бізнес, незважаючи на те, що громада знаходиться недалеко від зони бойових дій.

Основними проблемами громади є недостатня комунікація між центром ОТГ та периферійними територіями, пасивність мешканців. Як наслідок, при плануванні розвитку громади інтереси периферії не враховуються.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Ініціатором вирішення цих проблем виступив Донецький РЦ, виконуючи роль інформаційно-консультативного центру. До процесу підійшли комплексно, працюючи окремо з мешканцями громади та владою. Основною задачею при роботі з населенням стало підвищення рівня їх обізнаності в сутності змін, що принесла реформа та можливостей управління місцевими справами. Працюючи з органами влади, фахівці РЦ лобіювали нормативний акт, що захищає інтереси периферійних громад у складі ОТГ.

Налагодження комунікації між центром громади та периферіями вирішили домогтись через реалізацію процедури місцевої ініціативи, розробивши та прийнявши Положення. Положення про місцеві ініціативи - це механізм, за допомогою якого пересічні громадяни об'єднуються в ініціативні групи навколо проблеми або потреби.

**Менеджер
Донецького РЦ,
Лілія Дудник:**

“ Для розвитку демократичних процесів в об'єднаних територіальних громадах треба залучати усіх мешканців до розробки нормативно-правових актів, та вчити їх користуватись ними.

”

Процес роботи в громаді було розподілено на етапи:

- Етап 1.** Розпочали з виявлення рівня обізнаності мешканців громади щодо реалізації місцевих ініціатив в Іллінівській ОТГ. Слід зазначити, що мешканці почали проявляти активність вже на цьому етапі.
- Етап 2.** Наступним кроком став аналіз Статуту Іллінівської ОТГ на предмет наявності в ньому інструментів місцевої демократії.
- Етап 3.** Робочі зустрічі, під час яких зверталась увага на умови подання місцевих ініціатив саме в Іллінівській ОТГ. На перших зустрічах не всі мешканці розуміли навіщо їм витратити час на збирання підписів, подавати ініціативи, чекати на рішення ради тощо. Після роз'яснювальної роботи, мешканці почали проявляти активність, задавати питання та змінювали свою точку зору.
- Етап 4.** Гра «Світ громад». Ця гра допомогла активізувати мешканців та виявити потреби та ініціативи, які стануть основою для написання Плану стратегічного розвитку Іллінівської ОТГ.
- Етап 5.** Розробка Положення про місцеві ініціативи. Провівши робочі зустрічі та гру «Світ громад» вдалося підвищити активність мешканців та залучити молодь до процесів, які проходять в громаді. Керівництво громади ідею підтримало та, наразі, сприяє розробці та прийняттю Положення про місцеві ініціативи.

Баштанська ОТГ

Михайло Золотухін, Миколаївська міська громадська організація «Фонд розвитку м. Миколаєва», Миколаїв

ОПИС СИТУАЦІЇ

Баштанська міська об'єднана громада найбільша громада на Миколаївщині та навіть одна з найчисельніших на півдні України. До її складу увійшло 26 населених пунктів, які було розподілено на 9 старостинських округів. В громаді проживає понад 23 тисячі осіб.

Центр громади - місто Баштанка, значно перевищує інші населені пункти, що призводить до ризику викривлення територіального представництва на користь центру громади. З 26 представників депутатського корпусу Баштанської міської ради, 15 представляють безпосередньо Баштанку, отже існує ризик того, що обрані від периферії депутати не зможуть належним чином представляти і захищати інтереси своїх виборців, оскільки просто не матимуть впливу на порядок денний та голосування в раді.

В громаді було розроблено Стратегічний план розвитку Баштанської міської ради Миколаївської області на 2018–2025 роки, Генеральний план міста, прийнято Програму соціально-економічного розвитку Баштанської ОТГ на 2017–2019 роки.

Баштанська громада є членом Асоціації «Енергоефективні міста України», що має на меті задоволення своїх членів і територіальної громади новими технологіями, інвестиціями, розвитком співробітництва та обміну досвідом з українськими і закордонними партнерами в сферах ефективного та ощадливого використання енергетичних ресурсів, наданні якісних енергетичних послуг, підвищенні енергетичної безпеки та забезпеченні сталого розвитку населення.

В громаді запроваджено бюджет участі. На 2017 р. він склав 527,98 тис. грн. Проекти бюджету участі стосуються як центру громади, так й 4-х периферійних сіл.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Для гармонізації відносин центральної громади з периферійними було ухвалено Статут, що регламентує демократію участі в громаді та передбачає такі інструменти, як: загальні збори громадян за місцем проживання,

органи самоорганізації населення, громадські слухання, е-петиції, місцеві референдуми, місцеві ініціативи та інше.

**Баштанський
міський голова,
Іван Рубський:**

“ Застосування механізмів місцевої демократії, принципів належного врядування у виконавчих органах міської ради робить ОТГ привабливою для інвесторів і донорів.

”

Ресурсний центр з розвитку місцевої демократії забезпечує навчальну, консультативну підтримку, як персоналу відділу, так і депутатів, громадських активістів. РЦ також забезпечує постійний громадський аудит та моніторинг дотримань інтересів периферійних громад.

Умовою дієвості місцевої демократії є розуміння всіма учасниками можливостей отримання, з одного боку, вигоди від їх використання, з іншого, урону від популізму. Запобіжником популізму є компетентний зовнішній аудит/моніторинг дотримання демократичних стандартів і процедур.

Важливою в цьому процесі є також політична воля першої особи (міського голови, старости) та політичної культури мешканців.

Фахівці Ресурсного центру з розвитку місцевої демократії провели аналіз бюджетів громад, результати якого було презентовано на початку 2018 року. Цей аналіз, зокрема, доводить, що дії команди Баштанського міського голови є найбільш вдалим прикладом дієвості механізмів демократичного, стратегічного та гармонійного розвитку. Так, впродовж 2017 року всі периферійні громади отримали фінансування інвестиційних інфраструктурних проектів з різних джерел.

Окрім цього, аналіз показав високий рівень комунікації влади та громади, доступу мешканців до публічної інформації.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЧЕРЕЗ ЗБАЛАНСУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАД У СКЛАДІ ОБ'ЄДНАНОЇ

Троїцька ОТГ

Тетяна Кіріллова, Луганська обласна громадська організація
«Громадська ініціатива Луганщини», Луганськ

ОПИС СИТУАЦІЇ

Троїцька селищна ОТГ - одна з найбільших в Луганській області. До її складу увійшли 39 населених пунктів, що адмініструються через 11 старосинських округів. В громаді проживає близько 18 тисяч осіб. Громада виглядає збалансованою, адже на центр громади - Троїцьке припадає біля 50% населення, решта 50% - на периферійні населені пункти.

Розвиток громади здебільшого залежить від субвенцій, проектів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) та місій, що надають міжнародну технічну допомогу в Луганській області. Через це, в громаді склалась ситуація, коли Стратегію розвитку було розроблено та прийнято, але не затверджено Статут територіальної громади або інші регламентовані процедури для представлення інтересів всієї громади. Без такої регламентації, реалізація Стратегії та інших інфраструктурних проектів викликає конфлікти в громадах, які не вирішуються, замовчуються, намагаються вирішити тиском зверху. Відсутність затвердженого Статуту не дає можливість периферійним громадам повноцінно використати інструменти демократії участі.

Аналіз стану регламентації та розвитку форм місцевої демократії в Троїцькій ОТГ показав, що в громаді активно розвиваються деякі інструменти, які не потребують статутного регулювання. Наприклад, з грудня 2017 року офіційно функціонує молодіжна рада при Троїцькій селищній раді, яка є дуже активною, бере участь майже в усіх публічних заходах, веде свою сторінку у соціальних мережах. Але використання лише одного інструменту залучення громадян не забезпечує системної стійкої моделі взаємодії та комунікації з мешканцями.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

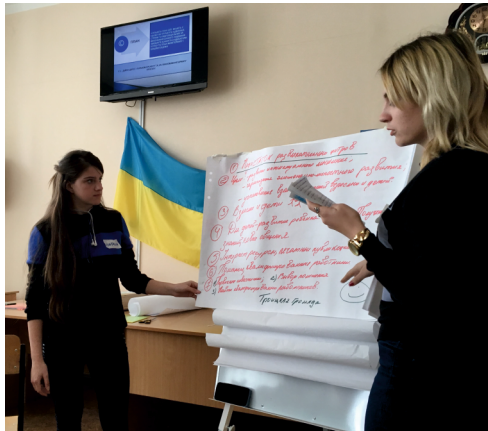
Отже, за спільної ініціативи Ресурсного центру з розвитку місцевої демократії на Луганщині та Троїцького селищного голови, було вирішено регламентувати механізми демократії участі в Троїцькій громаді через розробку та прийняття Статуту Троїцької селищної територіальної громади.

Процес відбувався з червня 2017 по березень 2018 року.

**Троїцький
селищний голова,
Демид Палагно:**

“ Для економічного розвитку громади необхідна розвинута інфраструктура. Стосовно розвитку бізнесу та залучення інвестицій громада має сильні сторони: вигідне географічне і транспортне положення, наявність вільних сегментів для ведення бізнесу. Політика місцевої влади всебічно направлена на сталий розвиток. Але ж ми, реалісти і розуміємо, що є об`єктивно слабкі сторони і проблеми, які нам доведеться вирішувати. Крім соціально-економічного розвитку необхідний здоровий дух в самій громаді та активна участь жителів в її житті. Прийнятий Статут Троїцької селищної територіальної громади – це важливий крок для згуртування.

”

**Мешканка
села Троїцьке,
Інна Колесникова:**

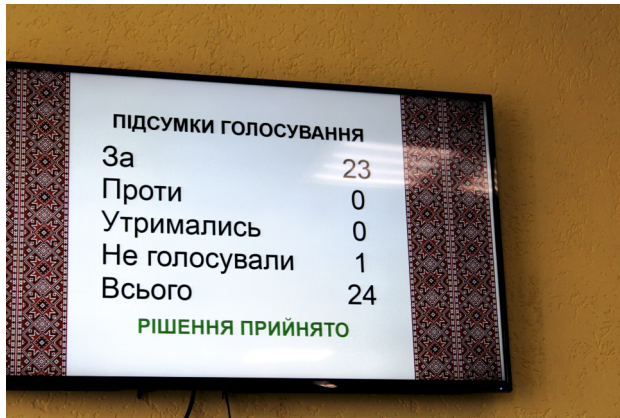
“ Великій громаді потрібна комунікація та співпраця між селами та центром громади. Ще більш потрібна комунікація та співпраця між самими селами. У нас вже є практика проводити разом день селища, «сусідські» виїзди (село до села) тощо. Але цього замало. Тепер в громаді є затверджені правила для вирішення проблем, співпраці, залучення жителів до місцевих справ.

”

Фахівці Ресурсного центру весь період надавали допомогу громаді:

- підписано Меморандум про співпрацю, надання організаційно-правової і матеріально-технічної допомоги, залучення експертної підтримки та інших ресурсів;
- робота в складі Робочої групи щодо розробки проекту Статуту, сприяння діяльності Робочої групи;
- організація та проведення різного роду комунікаційних заходів (засідань Робочої групи, нарад, громадських обговорень проектів рішень, круглих столів) з метою виявлення та вироблення спільних позицій та рекомендацій;
- сприяння формуванню та реалізації політики селищної влади щодо прийняття відповідних рішень за результатами роботи Робочої групи.

В результаті, в березні 2018 року в громаді було прийнято Статут, а мешканці ознайомлені з можливостями участі в управлінні громадою.

ПІДСУМКИ ГОЛОСУВАННЯ	
За	23
Проти	0
Утримались	0
Не голосували	1
Всього	24
РІШЕННЯ ПРИЙНЯТО	

**Голова РЦ,
Тетяна Кіріллова:**

“ За останній рік РЦ ефективно співпрацював в напрямку регламентації форм громадської участі з Білокуракинською, Новоайдарською селищними громадами, Чмірівською сільською громадою. Є результат – Статуту прийнято, окремі їх положення використовуються в напрямку соціально-економічного розвитку громад. Зараз ми успішно попрацювали з новоствореною Троїцькою селищною громадою. 22 березня громада отримала свій Статут. Далі буде!

”

ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЧЕРЕЗ ПРОЦЕДУРУ МІСЦЕВОЇ ІНІЦІАТИВИ

Вапнярська ОТГ

Віталій Дорох, Хмільницька районна
громадська організація «Право», Хмільник

ОПИС СИТУАЦІЇ

Вапнярська ОТГ знаходиться в Томашпільському районі Вінницької області, перші вибори відбулися в серпні 2016 року. Кількість рад, що об'єдналися: 2. Кількість старостинських округів: 1. Чисельність населення громади складає понад 8 тисяч осіб.

Загальний рівень активності мешканців на досить високому рівні: членів громади залучають до роботи в робочих групах тощо.

Вже протягом 7 місяців активні мешканці села Марківка, яке межує з Вапнярською ОТГ, намагаються ініціювати доєднання до Вапнярської ОТГ. Має місце принциповий супротив з боку Марківської сільської голови. Головною причиною є небажання втрачати владні повноваження та посаду. Варто зазначити, що посаду сільського голови чинна Вікторія Вікторівна займає вже протягом декількох каденцій. Переобираються, зазвичай, вже діючі сільські голови та мають значний вплив на депутатів сільської ради.

**Фахівець РЦ,
Віталій Дорох:**

“ В таких випадках потрібно чітко аналізувати ситуацію, використовувати всі можливості, які надає законодавство, а також шукати шляхи вирішення, застосовуючи як інструменти місцевої демократії, так і медіацію на рівні громади.

”

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Експертами центру було проаналізовано ситуацію, що склалася, а також законодавство, яке регламентує об'єднання територіальних громад. Було виявлено, що такі можливості для ініціювання процесу об'єднання, як ініціювання сільським головою (через позицію Марківської сільського голови), ініціювання не менш, як третиною депутатів (через здійснення певного тиску на депутатів), ініціювання органом самоорганізації населення, взагалі видається нереальним (через відсутність такого), є неприйнятними в ситуації, що склалася.

Єдиним можливим варіантом, який дозволив би висловити бажання щодо об'єднання мешканців є ініціювання процесу об'єднання через процедуру місцевої ініціативи.

**Голова
Вапнярської ОТГ,
Олександр Горенюк:**

“ На мою думку, доєднання до Вапнярської ОТГ Марківської територіальної громади стане значним поштовхом для розвитку всіх територій, але, за умови певних гарантій для жителів Марківської громади, які ми готові надати.

”

Під час реалізації проекту було проведено дві зустрічі з активними мешканцями села Марківка та Головою Вапнярської ОТГ. Експертами проекту було запропоновано план дій для ініціювання процесу доєднання Марківської сільської ради до Вапнярської ОТГ ініціативною групою. На сьогоднішній день вже проведені консультації з мешканцями сіл Марківської сільської ради та підготовлено проект рішення і направлено до Марківської сільської ради.

Основним інструментом місцевої демократії, що було використано для вирішення ситуації стали громадські слухання. Під час громадських слухань було обговорено питання можливості ініціювання процесу об'єднання громад з використанням процедури місцевої ініціативи.

Також, окремо варто зазначити, що мешканці Марківської громади зайняли досить активну позицію у цьому процесі. Серед них було створено ініціативну групу, яка займалася вирішенням цього питання.

**Мешканець
Марківської
громади:**

“ Позиція Марківського сільського голови цілком зрозуміла: вона не хоче втратити свої владні повноваження. Але, на мою думку, особисті бажання та амбіції не можуть бути перешкодою для подальшого розвитку громади.

”

Експерти РЦ надавали консультації щодо аналізу місцевої нормативно-правової бази, що регламентує процедуру проведення громадських слухань та порядку внесення місцевих ініціатив, а також долучалися до розробки проекту рішення щодо ініціювання процедури об'єднання.

БЮДЖЕТ УЧАСТІ, ЯК СПОСІБ ПОДОЛАННЯ МІФІВ ЩОДО НЕПРОЗОРОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

Кочубеївська ОТГ

Олександр Мошнягул, Херсонська обласна громадська організація
«Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень», Херсон

ОПИС СИТУАЦІЇ

Кочубеївська об'єднана громада розташована у Високопільському районі Херсонської області. Вона складається з 14 невеликих сел. Загальна кількість населення громади близько 3500 мешканців. Найбільші села: центр - Кочубеївка (трохи більше 700 мешканців) та Орлове (близько 630). Переважна більшість інших сел, дрібні мікро громади з населенням в кілька десятків мешканців.

Громада характеризується дуже низьким рівнем соціально – економічного розвитку. Фактично, єдиною галуззю економіки є сільське господарство, в якому задіяна переважна більшість працюючого населення. Є кілька місцевих фермерів, частину землі орендують фермери з сусідніх районів. Але більшість мешканців живе за рахунок обробки присадибних ділянок та здачі своєї землі в оренду. Найближчим великим містом є Кривий Ріг (60 км) з якого регулярно приїжджають перекупники та вивозять за низькими цінами вироблену селянами продукцію.

Громада є старіючою, постійно збільшується частка вікового населення, молодь виїжджає до міст. Це негативно впливає на рівень економіки, стан комунікацій та активність населення громади. Ця активність, як правило, проявляється у формі стихійних сходів в селах на яких обговорюються проблеми, що виникають.

Влада та громада. Відносини

Очолує ОТГ сільський голова Іван Дударь, який користується підтримкою депутатів ради та намагається побудувати демократичні відносини в

громаді, працювати прозоро та відкрито. Він регулярно відвідує всі села громади, звітує про діяльність виконкому, спілкується з населенням. Влада ОТГ сприяє створенню та діяльності громадських об'єднань. Нещодавно створена та реально працює молодіжна рада. Активно допомагають голові старости, які постійно працюють з населенням. В цьому році в громаді запрацював сучасний ЦНАП.

Але, незважаючи на активність влади, через зазначені вище соціальні проблеми, пасивність населення та погану комунікацію між селами в громаді почала формуватися певна напруженість між центром та периферійними поселеннями. Останні розкидані по великій території, в громаді нерозвинуті сучасні засоби комунікації, тому кожне село живе своїм окремим життям. В межах громади немає навіть власного пасажирського транспортного сполучення і дуже погані дороги.

Все це поступово призводить до відчуження між центром та периферійними селами. Реальні досягнення громади в ході реалізації реформ нерідко або взагалі не сприймаються, або сприймаються як виключні здобутки центру, який нібито ігнорує інтереси периферійних сіл.

Особливо це стосується питань бюджету громади, який через об'єднання зріс в рази. В малих селах поширюється думка, що він розподіляється в інтересах виключно двох сіл: Кочубеївки та Орлового, а інші фінансуються за залишковим принципом. Про реальні показники бюджету, про фінансування спільних проектів в селах знають небагато. Як було зазначено вище, керівництво громади постійно зустрічається з мешканцями, але до останнього часу робило недостатньо для залучення громадян до прийняття бюджету.

Цю негативну ситуацію намагаються використати в своїх інтересах опоненти влади як всередині громади так і назовні. Це і окремі місцеві активісти, які мають певні проблеми у відносинах з керівництвом, і регіональні політики, які вже готуються до виборів та згущують фарби навколо проблем, які виникають в молодих ОТГ. Не дуже гарні відносини у кочубеївців із районною владою, яка негативно поставилась до об'єднання з самого початку.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Для подолання проблем у відносинах між центром ОТГ та периферійними селами та з метою залучення людей до управління справами громади було прийнято рішення впровадити Бюджет участі. Ініціаторами виступило керівництво ОТГ спільно з експертами Херсонського РЦ.

Все почалось ще на весні 2017 році коли було прийнято Положення про Бюджет участі та сільська рада виділила перші 50 тисяч для пілотного

запуску ініціативи. Був оголошений конкурс заявок, але мешканці не поспішали їх подавати. Вони мало знали про інструмент, не мали необхідних знань та навичок. Запропонована проектна форма виявилась занадто складною для мешканців.

Сільський голова Іван Дударь розповів як все починалось: «Ідея запровадити Бюджет участі зародилася ще у 2015 році, коли ми їздили по Польщі, де такий механізм працює. Ми зрозуміли, що це гарний приклад того, як люди можуть реалізовувати власні проекти та ідеї. Починати ми вирішили з малого – в бюджеті на 2017 рік запланували 50 тисяч гривень».

Експерти Ресурсного центру надали пропозиції щодо вдосконалення Положення, запропонували щоб переможці визначались шляхом застосування процедур демократії участі, проведення в селах загальних зборів та громадських слухань, адже вони сприймають Бюджет участі в першу чергу як інструмент для розв'язання конфліктів.

**Голова РЦ,
Олександр Мошнягул:** *Часто, коли мешканці відстороняються від участі у вирішенні місцевих проблем з'являються люди, незадоволені розподілом ресурсів. Це провокує конфлікти. А коли цей процес буде відбуватись через Бюджет участі, громадяни побачать, що влада діє справедливо, враховує їх думку. І це знижує соціальне напруження в громаді*

Завдяки проведенню публічного представлення проекту в селах громади, наполегливості старост та методичній підтримці Ресурсного центру вдалось зібрати кілька ідей. На їх підставі були сформовані 3 пропозиції, які наприкінці 2017 року були затверджені конкурсною комісією.

За цими пропозиціями зараз закінчуються наступні проекти: частковий ремонт та облаштування клубів в селах Кочубеївка і Свободне та облаштування зони відпочинку в селі Заградівка. Завершення робіт по всіх об'єктах планується до початку липня.

**Мешканка громади,
Інна Сусла:** *Ми хочемо зробити хоча б косметичний ремонт Клубу. Купити дві калориферні печі для обігріву, побілити, покрасити стіни, залити бетоном стіни. Також частину зали ми хочемо обладнати під кухню – підвести воду, закупити посуд. А це вже за кошт мешканців села.*

В бюджеті на 2018 рік депутати заклали вже 100 тисяч гривень. На даний час завершується новий конкурс заявок. Для того, щоб мешканці активніше подавали заявки, інформацію про конкурс розміщено на сайті ОТГ та у паперовому віснику громади. Експерти Ресурсного центру провели низку навчань для місцевих активістів. Одне з них було найбільш цікавим, адже навчали членів Молодіжної ради ОТГ, яку було нещодавно створено в громаді. Спілкування з людьми дозволило відкоригувати конкурсну документацію, адже первісний варіант був занадто складним. В цьому році проектів на конкурс подано набагато більше, активність мешканців зростає.

Ресурсний центр надає активну інформаційну підтримку впровадженню Бюджету участі: провели, за участю сільського голови, презентацію інструменту в Кризовому Медіа Центрі в Херсоні, на інформаційних ресурсах організацій що входять до Центру постійно розміщуються публікації про реалізацію інструменту.

22 червня в громаді планується проведення громадського обговорення проектів які були подані в межах Бюджету участі на 2018 рік. В цей же день для всіх бажаючих та гостей громади відбудеться представлення об'єктів які виконуються за проектами 2017 року.

Але головне досягнення запровадженого інструменту – він сприяє консолідації громади, покращенню комунікації центру з периферійними селами та запобігає розвитку конфліктів відчуженості, які неминучі за нинішніх складних умов в країні.

БЮДЖЕТНІ СЛУХАННЯ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОРОЗУМІННЯ В ГРОМАДІ

Люблинецька ОТГ

Ірина Гайдучик, Волинська обласна громадська організація «Асоціація підтримки та розвитку об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та органів самоорганізації населення», Луцьк

ОПИС СИТУАЦІЇ

На етапі створення Люблинецька ОТГ зустрілася із багатьма викликами. Наприклад, кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу ОТГ, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети очевидно зазнали змін та перегляду і були вироблені нові підходи до управління. Логічним є і факт збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах ОТГ. До таких змін та розширення кола допитливих не усі були готові, тому постала потреба у налагодженні ефективної системи комунікації, інформуванні та залученні мешканців на рівні громад. При цьому, мешканці громади звикли до так званої «кухонної демократії», що сприяє нарощенню напруги та не дає можливості відкрито обговорювати та вирішувати проблеми та незадоволення.

Донедавна, напрацюванням практик включення місцевих мешканців у процеси прийняття рішень приділяли недостатньо уваги, проте наразі розвиток активності та відповідальності мешканців прямо впливає на соціально-економічний розвиток громади. А ця активність та зацікавленість невинно зростає, та якщо її не задовольняти, то перетворюється у революційні настрої у громаді.

Це громада, яка не боїться впроваджувати інноваційні підходи. Поруч із відкритістю та інноваційністю існує певна відсутність системності, що приводить до підвищення рівня недовіри. Для прикладу, під час одного із публічних заходів дві старшокласниці із Старокошарівської ЗОШ висловлювали думку про те, що у місцевій владі всіх потрібно звільнити, адже влада не показує жодної результативності у діяльності, та крім того, кошти, які витрачаються на заробітну плату працівників ради могли б використатись на ремонт дорожнього покриття у громаді чи краще на фінансування закладу освіти, які, на їх думку, недоотримують кошти. Якщо молодь так відкрито та впевнено про це заявляє, отже це думка, яку підтримують в школі та дома, а отже в переважній частині територіальної громади.

Багато запитань у членів територіальної громади виникало і до діяльності депутатів, яких, до слова, їм важко було ідентифікувати.

Стимулювання до процесів об'єднання на загальнодержавному рівні супроводжувалось меседжами, які звучали приблизно так: «у ваших радах тепер буде достатньо коштів, щоб відремонтувати усі дороги»; «після виборів ви прокинетесь у іншій розвиненій громаді, у якій усе є»; «збільшення бюджетів відбулось в десятки разів, і якщо влада не додає коштів на освіту чи у будь які інші сфери то вимагайте у них». При цьому мало хто пояснював яким чином формується бюджет громади. Що проблеми, які накопичувались десятиліттями в один день не вирішуються, і жоден слоган при об'єднанні не звучав як «ваші бюджети залежатимуть від того, чи люди вас підтримують, чи люди вас розуміють, чи люди беруть на себе відповідальність і включаються у процеси розвитку». Зовнішні стимули привели до зростання недовіри до влади на місцях, адже прокинулись, а дороги не зроблені, бюджетів не вистачає, а влада бореться із нелегальним бізнесом.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Діяльність була спрямована на вирішення трьох основних проблем:

- Зміну командно-адміністративної форми управління у Люблинецькій ОТГ через запровадження інструментів комунікації, які з огляду на історичні та культурні особливості будуть дійсно результативні у громаді;
- Підвищення рівня включеності та відповідальності мешканців за розвиток ОТГ через сприяння їх самоорганізації та участі у процесі створення та реалізації місцевої політики;
- Запровадження інноваційних форм комунікації, які б дали змогу зняти напругу навколо питання розподілу коштів у громаді та ефективності діяльності місцевої ради.

Для вирішення цієї ситуації Ресурсний центр обрав інструменти, які б сприяли інформуванню, консультуванню та залученню мешканців до різних процесів у ОТГ: бюджетні слухання у кожній територіальній одиниці громади, день місцевого самоврядування за участі молоді та робота над формуванням молодіжної ради, як консультативно-дорадчого органу, навчання депутатів щодо інструментів комунікації із мешканцями громади.

Люблинецька ОТГ була єдиною серед Волинських громад, яка мала затверджений бюджетний регламент. Проте, проаналізувавши його положення, спільно із місцевими лідерами, було прийнято рішення про внесення змін та запровадження системи «бюджетних слухань» у кожній територіальній одиниці громади. Відтак, в листопаді 2017 року були прийняті відповідні зміни до бюджетного регламенту і розпочалась активна

підготовка до використання такої форми комунікації із мешканцями. Як результат, підготовлено інфографічні матеріали «Скільки коштує твоє ОТГ?», які за сферами висвітлювали надходження та видатки минулого, 2017 року, та крім того, під час публічних зустрічей фінансист громади розповіла про плани та перспективи бюджету наступного року: які проблеми виникали при його формуванні, які напрями та проблеми та у яких сумах фінансуватимуться у громаді. Мешканці задавали питання та намагались розібратись у тонкощах бюджетування. Не все з першого разу відбулось на відмінно, проте представники влади послухали людей, вчилися розповідати про бюджет «простою мовою» та намагались відповісти на запитання про ті речі, які не вдалось вирішити. Це був справжній простий та зрозумілий діалог про кошти, бюджет, його планування та використання.

**Секретар ради,
Жанна Кулик:**

“ Такі зустрічі допомагають роз'яснити багато питань, які виникають у людей. Це своєрідний семінар з фінансової грамотності та управління бюджетом. Бюджет ОТГ – це як сімейний бюджет. І розпорядження грошима схоже – щось вирішується першочергово, щось пізніше, відповідно до кількості отриманих коштів. Бюджетні слухання ефективні в плані охоплення великої кількості населення та ознайомлення з тим куди йдуть кошти громади.

”

Бюджетні слухання це важкий інструмент для використання у ОТГ. Не усі місцеві ради, які мають статус обласних чи районних центрів його використовують. Проте це єдиний інструмент, який дає можливість зняти напругу навколо бюджетних коштів. При цьому, надзвичайно важливо не лише говорити про те, що буде, а й розповісти у деталях, які кошти і на які потреби було використано.

При цьому дуже важливо графічно зобразити результати та планування. Не варто боятись показувати цифри, варто боятись їх приховування.

**Голова РЦ,
Ірина Гайдучик:**

“ Тільки цей інструмент та систематичність його впровадження надасть уявлення про те, як формується бюджет, яким чином на його формування впливає місцевий бізнес та місцеві мешканці.

”

ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ

Дублянська ОТГ

Богдан Зелений, Фонд розвитку громадських організацій
«Західноукраїнський ресурсний центр», Львів

ОПИС СИТУАЦІЇ

Дублянська селищна об'єднана територіальна громада Самбірського району Львівської області утворена у 2015 році однією з перших в області. Громада об'єднала 3 місцевих ради та 7 населених пунктів. Загальна кількість населення громади становить близько 3500 осіб.

У 2016 році було розроблено та затверджено Стратегію розвитку громади на період до 2026 року та План її реалізації. Одним із стратегічних напрямів розвитку громади є підвищення громадської активності, залучення жителів до процесу управління громадою, зокрема молоді та ін. Це зумовлено низьким рівнем залучення населення до вирішення місцевих справ, високим рівнем байдужості та нігілізму, особливо серед молоді. Абсолютну більшість депутатського корпусу ради складають особи зрілого та передпенсійного віку. Депутати віддалених населених пунктів досить часто не відвідують сесії рад, як через небажання, так і з мотивів політичної доцільності. Це позначається на відображенні інтересів жителів відповідних населених пунктів при прийнятті тих чи інших рішень, розподілу бюджету. Загалом - це перешкоджає якійсь роботі ради через неповне володіння інформацією з тих чи інших питань, що стосуються окремих населених пунктів.

На ситуацію в громаді, поведінку деяких депутатів впливають певні політичні сили, окремі представники районного та обласного рівнів, які перешкоджають розвитку громади, намагаючись довести її неспроможність та схилити громаду до об'єднання із сусідньою громадою. Стан справ в громаді розкитується всіма можливими способами, від політичного тиску на окремих осіб, до блокування роботи ради через неявку депутатів та ін.

З метою врахування інтересів різних населених пунктів, їхнього належного представлення, залучення молоді до процесу управління громадою, вирішення актуальних для молоді і загалом громади питань розвитку було створено Молодіжну громадську раду при Дублянській селищній раді. До її складу увійшли представники молоді з різних населених пунктів громади. Молодь вдалось згуртувати довкола ідеї облаштування громадського простору на базі селищної бібліотеки в Дублянах.

Формування консультативно-дорадчих органів при органах місцевого самоврядування в ОТГ є ефективним і результативним, якщо є ідентифіковані певні проблеми в громаді та шляхи вирішення. Таким чином створюється певна «візуалізація», довкола якої відбувається об'єднання та формуються плани впровадження.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЬ?

Ініціатором створення Молодіжної ради були представники Ресурсного центру, окремі активісти селища Дубляни та голова громади. РЦ надав організаційну та правову підтримку. Представники центру брали участь у робочих нарадах та зустрічах із представниками зацікавлених сторін, а також розробили проект положення про Молодіжну громадську раду, брали участь у сесіях місцевої ради, де розглядалося відповідне питання.

Проведено навчання для обміну досвідом місцевих активістів.

Утворення Молодіжної ради було розпочато із зустрічей та переговорів із представниками громади, зокрема керівництвом та окремими громадськими активістами, молоддю різного віку. В ході таких зустрічей було напрацьовано ідею створення відповідної Молодіжної громадської ради, як постійно діючого консультативно-дорадчого органу, який би об'єднував молодих осіб, небайдужих до стану справ в громаді з різних населених пунктів, які б не відображали окремих політичних інтересів, а були зорієнтовані на розвиток окремих населених пунктів і громади загалом. Саме така рада мала б стати майданчиком для обговорення кроків у напрямку розвитку молодіжної політики в громаді, відслідковувати стан їх впровадження та відповідності цілям Стратегії розвитку. Разом з тим, вона мала б відображати інтереси різних населених пунктів та бути місцем їх узгодження.

Після вироблення концепції створення такого консультативно-дорадчого органу, було розроблено проект Положення та розпочато формування складу молодіжної ради, який ще триває.

Зараз учасники Молодіжної ради працюють над створенням та облаштуванням молодіжного громадського простору на базі місцевої бібліотеки. Вже проведено низку робочих зустрічей та нарад. Учасники взяли участь в стажуваннях і навчаннях.

**Громадський активіст,
Оксана Домшій:**

“

Спочатку ми не дуже вірили в результат... Проте, коли відвідали інші громадські простори, роботу громадських рад, навчальні заходи і зустрічі, почали задумуватись над створенням такого в громаді.

”

АСОЦІАЦІЯ СПРИЯННЯ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Створена у 2006 році, Асоціація об'єднує та підтримує тих, хто прагне спільно діяти аби покращувати своє життя і життя громади.

Стратегічні напрямки діяльності:

1. **Вплив на органи влади** для демократизації та підвищення соціальної ефективності їхньої діяльності.
2. Вироблення та **поширення у суспільстві ідей**:
 - самоорганізації,
 - належного врядування,
 - соціального партнерства та взаємодопомоги,
 - становлення громадянського суспільства.
3. Сприяння **створенню умов для діяльності неурядових організацій**, органів самоорганізації населення, місцевих ініціативних груп, волонтерів.

МІСІЯ АСОЦІАЦІЇ:

сприяння розбудові громадянського суспільства в Україні через розвиток самоорганізації населення та створення дієвої системи участі громадян в управлінні місцевими справами.

Асоціація у своїй роботі:

- ⇒ Об'єднує та **підтримує організації** та людей, які прагнуть поліпшити якість життя у своїй громаді, вирішують місцеві проблеми спільно, намагаються вплинути на дії органів влади.
- ⇒ Проводить **дослідження та аналізує політику** з актуальних проблем розвитку суспільства.
- ⇒ Надає допомогу на всіх етапах **створення** і роботи органів самоорганізації населення, надає **консультації**.
- ⇒ Розробляє і домагається прийняття ефективної **законодавчої та нормативної бази** місцевого самоврядування як на державному, так і на місцевому рівнях.
- ⇒ Домагається **прозорості та відкритості** у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, комунальних установ;
- ⇒ Просвіщає громадян про їхні **можливості участі** в управлінні місцевими справами та контролю за діяльністю місцевої влади, сприяє підвищенню їхньої активності.
- ⇒ Підвищує рівень професіоналізму і взаємопідтримки громадських активістів через **навчальні заходи, круглі столи, конференції**, обмін досвідом.
- ⇒ Видає аналітичну, методичну, просвітницьку **літературу**.

Координати ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення»:

65014, Україна, м. Одеса,
вул. Маршалівська, 38.
тел./ф.: +38 (048) 738 68 30
Email: samoorg@ukr.net
Сайт: acsa.com.ua
Новинна платформа:
samoorg.com.ua

МЕРЕЖА РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ ІЗ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Асоціація з 2013 року координує та посилює спроможність мережі регіональних ресурсних центрів (РЦ) із розвитку місцевої демократії.

Ресурсні центри у своїй роботі:

- надають консультації, проводять навчання;
- сприяють громадській участі в розвитку громади;
- забезпечують створення та роботу органів самоорганізації населення;
- сприяють діалогу НУО з органами місцевої влади;
- адвокатують інтереси громади, а також просувають зміни до політики щодо місцевої демократії та сприяють впровадженню реформи.

Асоціація, в свою чергу, забезпечує підтримку РЦ через регулярні навчальні заходи, методичне забезпечення, обмін досвідом та комунікацію в мережі, консультативні візити до РЦ, зустрічі з місцевою владою, менторство при проведенні аналізу політики, розробці та лобіюванні проектів місцевих НПА.

ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ?

ІСТОРІЇ УСПІХУ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Здано до набору 20.05.2018. Підписано до друку 07.06.2018.

Папір офсетний. Спосіб друку цифровий. Др. арк. 1,5.

Наклад 300 прим. Зам. № 556.

Надруковано ТОВ «Студія реклами та дизайну «Арідан»»

м. Кропивницький, вул. Куроп'ятникова, 2